

paa, og det, vi have naaet, ønsker jeg, og sikkert hele Venstre, udvidet netop i den Retning, hvorom der saa ofte har været stillet Forslag. Nu maa det naturligvis ordnes i Forbindelse med Menighedsraadene, som vi sikkert nok beholde, men jeg gør opmærksom paa, at man kan ikke, uden at gøre Uret, ensidig gaa til en Lov om Valg af Præster, man maa samtidig tage Lønningsspørgsmaalet op til Løsning. Venstre har ogsaa altid holdt paa, at de to Spørgsmaal maatte løses nogenlunde samtidig, og derfor har Venstre Gang paa Gang — jeg har ogsaa været med dertil — indbragt disse to Lovforslag paa Rigsdagen. Naar man endelig skal til en virkelig Løsning af Valgspørgsmaalet paa Grundlag af Menighedsraadene, maa vi ogsaa naa til en Ordning af Lønningsspørgsmaalet.

Jeg nævnede i Gaar, da jeg talte derom, at en Ordning af Lønningsspørgsmaalet var i Menighedernes Interesse, fordi de først derved kunne faa den Indflydelse, de ønske med Hensyn til, hvem der skal være deres Præst. Jeg gik ikke i Gaar ind paa i det enkelte at omtale, hvorledes Lønningsspørgsmaalet skal ordnes, det skal jeg ogsaa afholde mig fra i Dag, idet det ikke ligger for, men jeg gaar ud fra, at det bliver et af de Spørgsmaal, Fremtidens Lovgivere maa tage fat paa. Det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) studsede over det Ord „Fremtidens Lovgivere“ og mente, at der laa et eller andet underfundigt eller slemt derunder. Der ligger ikke andet derunder end et Henblik paa, at vi skulle til Valg i Foraaret, og ingen er dog saa sikker, at han kan sige: Jeg er overbevist om, at jeg kommer herind. De, som komme efter Valget, ere de fremtidige Lovgivere, og det er dem, jeg tænkte paa, da jeg talte om det Arbejdsstof, som ligger i det kirkelige Udvalgs Betænkning.

Maa jeg gøre en Bemærkning i Anledning af en Udtalelse om Præstevalg, som det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 5te Valgkreds (R. Nielsen) fremkom med til den højtærede Minister. Det ærede Medlem fandt det forkert, at Sagen i sin Tid var ordnet saaledes, at Biskoppen, eventuelt Provsten, mødte i Menighedsraadene for at tale om Indstillingerne. Han kunde ikke finde noget derom i Loven. Nej, selvfølgelig. Det staar ikke i Loven. Den Ting er ordnet administrativt paa Grundlag af en Bestemmelse i Løven om, at Menighedsraad kunne høres. Men

Hensigten med, at Biskoppen skal møde — og jeg ser helst, at det er Biskoppen frem for Provsten, men undertiden kan Biskoppen være forhindret — er, at Biskoppen i Regelen har Kendskab til samtlige Ansøgere og derfor kan sidde som en Raadgiver i Menighedsraadene og give Vejledning, naar han bliver spurgt. Skulde han ikke møde, eller skulde ingen møde i hans Sted, maatte Menighedsraadene ofte gøre Rejse til Biskoppen for at forhøre sig. Biskoppen skal ikke sidde i Menighedsraadene som den, der i nogen Henseende skal knægte Ytringsfriheden eller hindre Medlemmerne i deres frie Afgørelser, og mig bekendt har Biskoppen heller ikke gjort det. Skulde det være sket, er det i alt Fald sket i Modstrid med den Hensigt, som har ligget til Grund for Bestemmelsen. Men naar Biskoppen møder i Menighedsraadene, kan han meget ofte, ja næsten i alle Tilfælde, være til stor Gavn for Medlemmerne ved Indstillingerne, thi han kender som sagt i de fleste Tilfælde Ansøgerne, ved, hvilken Retning de tilhøre, og ved, hvilke Kvalifikationer de ere i Besiddelse af udover Eksamenkvalifikationerne, som enhver kan se af Papirerne. Jeg tror derfor, at det er en meget nyttig Bestemmelse; saa længe vi ikke ere naaede til ligefrem lovfæstede Regler for Valg af Præster.

Som det gaar med denne Sag, Valget af Præster, at Venstre fremdeles ønsker den fremmet, gaar det med de andre Sager, som der tidligere har været arbejdet paa, f. Eks. Indførelsen af almindeligt borgerligt Ægteskab. Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) mente, at den Sag var skrinlagt. Det er der ikke Tale om. I Øjeblikket er den ikke fremme, men naar Tiden bliver mere moden dertil end i 1902—03, kommer den Sag sikkert frem igen. Det viste sig den Gang, at der her i Landet ikke var Stemning for Indførelsen af almindeligt borgerligt Ægteskab. Jeg har altid set saaledes paa det, at for Folkekirkens Skyld vilde det være heldigt at faa denne Foranstaltning indført, saa at man her fulgte rene Linier. Derved kan man yde Kirken sin Frihed og Staten, hvad den kræver. Men som sagt, Spørgsmaalet er ikke glemmt, fordi det er gemt.

Det ærede Medlem mente, at Deltagelse i Valg til Menighedsraadene var stærkest i Ribe Stift og var svindende, efterhaanden som man nærmede sig Hovedstaden, hvor den havde været rent minimal. Jeg ved ikke, om det var Ordene, det var Tanken. Det er ganske naturligt, at Forholdet har